

יומא כב. (תחילת הפרק) עד כג: (12)

ביאורי מושגים

סידור המערכה ושני גזרי עצים - התורה ציוותה שאש תמיד תוקד על המזבח. לכן על הכהנים היה לדאוג לאש תמידית. כל בוקר היו מסדרים שתי מערכות מערכה גדולה שעליה שרפו את הקרבנות ומערכה קטנה לצורך גחלים למזבח הפנימי. ציווי נוסף שציוותה התורה הוא 'וביער עליה הכהן עצים בבקר בבקר' - לכן על המערכה הגדולה היו 'מקריבים' שני עצים. (ניתן להתנדב ולהוסיף עצים נוספים אבל שני עצים זהו החיוב הבסיסי).

משנה

כיצד עשו גורל

הוציאו אצבע אחת (או שתיים) אבל לא את האגודל.

כיצד זכו בתרומת הדשן

בתחילה: מי שהגיע ראשון למרחק 4 אמות מהמזבח (וכשהשתוו עשו גורל) **בסוף:** היו עושים גורל (וזה היה אחד מ 4 גורלות שהיו במקדש)

ההיסטוריה של הזכיה בתרומת הדשן

מדוע מראש לא תיקנו גורל בתרומת הדשן

1. כיוון שהיא אינה חלק מעבודות היום
 2. כיוון שחששו שהכהנים לא יתעוררו.
- גם הקטר אברים נעשה בלילה אבל הוא השלמה לעבודות היום ולכן עשו לו גורל.
גם הקטר אברים נעשה בלילה אבל הוא נעשה לפני השינה ולא צריך לקום מוקדם בשבילו, ולכן עשו לו גורל.

שלבי תקנת הגורל

שלב א': כהן חיסל כהן שניצח אותו במירוץ - **תגובת חכמים:** זהו אירוע חריג ולכן אין צורך לשנות את הנהלים,
שלב ב': כהן דחף כהן תוך כדי מירוץ - **תגובת חכמים:** יש בעיה מהותית ולכן תיקנו גורל,
שלב ג': נמנעו מלקום מוקדם - **תגובת חכמים:** הצמידו לגורל של תרומת הדשן **עבודות נוספות** (סידור המערכה ושני גזרי העצים)

דברים שנלמדו משאל המלך ומדוד המלך

1. אין למנות יהודים בצורה ישירה אלא רק את החפצים שלהם
2. לעיתים כדי למנוע עוול גדול על האדם לעשות עוול קטן! מי שלא מקבל זאת עתיד לעשות בעצמו עוול גדול
3. המתמנה למשרה הנהגתית מתעשר
4. מנהיג ציבור צריך לזכור שהוא שליח ציבור שכל כוחו בא מהציבור.
5. דוד הודה על חטאיו מיד - ולכן מחלו לו על שתי עברות, שאול לא הודה על חטאיו - ולכן לא נמחל לו אפילו עוון אחד,
6. **רב:** בגלל שדוד קיבל לשון הרע על מפיבושת נגזר שמלכותו תתפלג **שמואל:** דוד לא קיבל לשון הרע.

יהודי הוא עולם ומלואו. לכן אסור להתייחס אליו כמספר שרירותי, רק לדברים ששייכים ליהודי ניתן להתייחס כמספר

שאלו לא הבין את העקרון הזה שמופיע במצוות מחיית עמלק, וסופו שהרג לחינם את נוב עיר הכהנים!

לכן אין למנות מנהיג ציבורי מה'אליטות' - 'אין ממנים פרנס אלא אם כן קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו - שאם תזוח דעתו אומרים לו חזור לאחוריק!'

בשעה שאמר לו 'אתה וציבא תחלקו את השדה' - יצאה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלכות

1. 'לא תקום ולא תטור'
 2. 'הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים - עליהם הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'
 3. מי שמוחל על פגיעה בו - ה' מוחל לו על חטאיו (נושא עוון ועובר על פשע' - 'למי נושא עוון למי שעובר על פשע')

סתירה

ת"ח חייב לנקום וליטור!!
 (לכן שאול טעה כשלא פגע בבני הבליעל)

יישוב הסתירה

1. על פגיעה ממונית אין ליטור ולנקום - על כך יש איסור מפורש 'לא תקום ולא תטור'
 2. אסור לפגוע ישירות - 'הנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים עליהם הכתוב אומר 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו'
 3. כשמבקשים סליחה - יש לסלוח - 'למי נושא עוון למי שעובר על פשע'

כשמישהו אחר פוגע אין כאן עניין אישי אלא רק כבוד התורה. כשהנפגע הוא הפוגע יש כאן גם עניין אישי.

מתי על ת"ח לנקום וליטור
 כשפגעו בו אישית (ולא בממונו),
 כשלא ביקשו סליחה (כשביקשו עליו לסלוח),
 וכשמישהו אחר פוגע במעליב (ולא הנפגע עצמו)

ציטוט מהמשנה

א. עקרונית יש להוציא אצבע אחת, לחולה התירו להוציא שתיים (ובדיעבד בריא שהוציא שתי אצבעות - סופרים אותן)
 ב. אין להוציא אגודל מחשש לרמאות (ואם מישהו הוציא מלקים אותו)

כיצד עשו גורל
 הוציאו אצבע אחת (או שתיים) אבל לא את האגודל.

העיוות נוצר כתוצאה מכך שהיו הרבה רציחות ולכן אנשים הפסיקו להיות רגישים לחיי אדם.
 'כיוון שעבר אדם עבירה - הותרה לו' (הוא מרגיש כאילו היא מותרת)

לעיתים נוצר עיוות בחומרה שבה הציבור מתייחס לעברות שונות.
 כך קרה בתקופת המקדש - אביו של כהן שנרצח היה מוטרד מכך שהסכין תיטמא, ולא מכך שבנו גוסס לפניו.